

Guia docent

390442 - RAMA - Ramaderia Extensiva

Última modificació: 03/06/2024

Unitat responsable: Escola d'Enginyeria Agroalimentària i de Biosistemes de Barcelona
Unitat que imparteix: 745 - DEAB - Departament d'Enginyeria Agroalimentària i Biotecnologia.

Titulació: GRAU EN ENGINYERIA AGRÍCOLA (Pla 2009). (Assignatura optativa).

Curs: 2024 **Crèdits ECTS:** 6.0 **Idiomes:** Català

PROFESSORAT

Professorat responsable: RAUL FANLO GRASA

Altres: GIL GORCHS ALTARRIBA

COMPETÈNCIES DE LA TITULACIÓ A LES QUALS CONTRIBUEIX L'ASSIGNATURA

Específiques:

1. Tecnologies de la producció animal: Anatomia animal. Fisiologia animal. Sistemes de producció, protecció i explotació animal. Tècniques de producció animal. Genètica i millora animal.

METODOLOGIES DOCENTS

L'enfocament de l'assignatura busca desenvolupar una assignatura de caire aplicat, lligat al fet de ser una assignatura finalista i optativa.

Les hores d'aprenentatge dirigit consisteixen en:

- classes teòriques (grup gran); el professorat fa una exposició amb tres parts: (1) introduir els objectius d'aprenentatge, (2) presentar els conceptes bàsics (3) buscar la implicació de l'estudiant/a a partir de qüestions, presentació de casos o lectures en sistema puzzle amb la finalitat de relacionar els esmentats conceptes.

- classes pràctiques d'aula en sessions de grups petits.

- Visites a explotacions per analitzar casos pràctics

S'integren els tres tipus de classes en cada sessió de treball, de forma que es programen setmanalment sessions de treball de llarga durada. Això permet desenvolupar ensenyaments teòrics, pràctics i visites a explotacions de forma combinada en cada sessió, amb duració variable per cada tipus de classe en funció dels requeriments de cada tema.

L'estudiant/a disposa de material de suport (com ara esquemes i fotografies de suport a les classes de teoria, documents temàtics, guió de pràctiques i dels treballs lliurables, referències de lectures complementaries, etc.) a ATENEA.

OBJECTIUS D'APRENTATGE DE L'ASSIGNATURA

En acabar l'assignatura Ramaderia extensiva l'estudiant o estudianta serà capaç de reconèixer les característiques diferencials dels sistemes de producció extensius, identificar la composició i característiques organolèptiques dels productes animals obtinguts i relacionar-les amb l'efecte dels factors de producció animal utilitzats, particularment amb l'alimentació basada en els farratges i la pastura, un dels trets bàsics de la ramaderia extensiva. Relacionaran la producció amb el risc ambiental i sabran valorar la utilització dels ramats com eines de gestió ambiental. Identificaran els principals problemes productius, sanitaris i de benestar associats a la ramaderia extensiva. Avaluaran els índexs tècnics i econòmics per a les diferents espècies ramaderes i sabran analitzar, interpretar i avaluar els paràmetres productius i sanitaris per a proposar plans correctius o millorants (considerant protecció ambiental, benestar i qualitat de producte).

HORES TOTS DE DEDICACIÓ DE L'ESTUDIANTAT

Tipus	Hores	Percentatge
Hores grup mitjà	40,0	26.67
Hores grup petit	20,0	13.33
Hores aprenentatge autònom	90,0	60.00

Dedicació total: 150 h

CONTINGUTS

IMPORTÀNCIA DE LA RAMADERIA EXTENSIVA

Descripció:

1.1. Ramaderia extensiva. Definició. Situació a Catalunya i Espanya.

Importància censal, econòmica i social

1.2. El paper ambiental de la ramaderia extensiva: prevenció d'incendis, creació de paisatges, neteja de boscos, efecte sobre la biodiversitat

1.3. Característiques diferencials dels productes animals extensius respecte els obtinguts en sistemes de producció animal industrial

1.4. Identificació dels factors de producció animal responsables de la diferenciació productiva. Incidència de la pastura

Activitats vinculades:

Activitat 1: Classes de teoria.

Activitat 2. Proves d'avaluació

Dedicació: 25h

Grup mitjà/Pràctiques: 10h

Aprenentatge autònom: 15h

PRATS, PRADERES I PASTURES

Descripció:

2.1. Els tipus i la situació de les praderes, els prats i les pastures a Espanya i a Catalunya

2.2. Recursos pasturables i el seu valor nutritiu

2.3. L'establiment de praderes i el manteniment de prats i praderes

2.4. L'aprofitament a dent, les tècniques de pastura i l'adaptació a la producció estacional (conservació de l'herba)

2.5. Multifuncionalitat de la pastura i evolució de la ramaderia transhumant

Activitats vinculades:

Activitat 1: Classes de teoria

Activitat 2. Proves d'avaluació

Activitat 3. Pràctiques de camp

Activitat 4. Pràctiques d'aula (aula o aula informàtica): Pla de producció farratgera i dimensionament de l'explotació

Activitat 5. Visites a explotacions

Dedicació: 33h

Grup mitjà/Pràctiques: 6h

Grup petit/Laboratori: 6h

Aprenentatge autònom: 21h

MANEIG DE LES PRODUCCIONS EXTENSIVES. ELEMENTS DIFERENCIALS

Descripció:

- 3.1. Cicles productius
- 3.2. Sistemes d'alimentació
- 3.3. Organització de la reproducció
- 3.4. Requeriments ambientals i instal·lacions
- 3.5. Manteniment del benestar animal
- 3.6. Problemàtica sanitària lligada als sistemes extensius
- 3.7. Impacte ambiental associat a aquestes produccions
- 3.8. Riscos associats al canvi climàtic

Activitats vinculades:

- Activitat 1: Classes de teoria
- Activitat 2. Proves d'avaluació
- Activitat 5. Visites a explotacions

Dedicació: 42h

- Grup mitjà/Pràctiques: 17h
- Aprenentatge autònom: 25h

GESTIÓ DE RAMATS EXTENSIVS

Descripció:

- 4.1. Dimensionament. Adequació de la mida dels ramats a les disponibilitats farratgeres.
- 4.2. Valoració dels índexs tècnics: productius i reproductius
- 4.3. Interpretació dels índexs econòmics
- 4.4. Anàlisi dels índexs sanitaris

Activitats vinculades:

- Activitat 1: Classes de teoria
- Activitat 2. Proves d'avaluació
- Activitat 4. Pràctiques d'aula (aula o aula informàtica): Pla de producció farratgera i dimensionament de l'explotació
- Activitat 5. Visites a explotacions

Dedicació: 50h

- Grup mitjà/Pràctiques: 7h
- Grup petit/Laboratori: 14h
- Aprenentatge autònom: 29h

ACTIVITATS

ACTIVITAT 1: CLASSES DE TEORIA

Dedicació: 97h

- Grup mitjà/Pràctiques: 38h
- Aprenentatge autònom: 59h

ACTIVITAT 2: PROVES D'AVALUACIÓ EN AULA

Descripció:

Realització individual a l'aula de dues proves escrites individuals sobre els continguts. En la primera prova s'inclouran els continguts 1 i 2. En la segona, els continguts 3 i 4.

Objectius específics:

Valorar l'assoliment dels objectius d'aprenentatge de l'assignatura per garantir que l'estudiant ha adquirit els conceptes, les habilitats i les competències específiques associades

Material:

Enunciat de les proves.

Lliurament:

La prova es realitzarà en acabar els continguts teòrics corresponents. La primera prova tindrà un pes del 30% i la segona un 35% de la qualificació de les proves d'avaluació.

Dedicació: 2h

Grup mitjà/Pràctiques: 2h

ACTIVITAT 3: PRÀCTIQUES DE CAMP

Descripció:

Es tracta de 2 sessions en el camp de pràctiques i de visites periòdiques en la que es treballen els següents aspectes:

- La implantació i el seguiment del cicle de cultiu de diferents espècies i de barreges farretgeres. En particular, es treballen els trets estructurals i morfològics amb transcendència agronòmica i el cicle de desenvolupament
- La determinació de la producció de biomassa

Objectius específics:

En finalitzar les pràctiques l'estudiant ha de ser capaç de:

- Fer el seguiment de la implantació i del desenvolupament de les diferents farretgeres
- Determinar l'estadi de desenvolupament dels cultius en les diferents escales fenològiques
- Estimar el rendiment en biomassa fresca i seca

Material:

A banda dels guions de les pràctiques, de bibliografia i d'altres fonts d'informació específica, es disposarà del material vegetal i material necessari per realitzar la pràctica

Lliurament:

Presentació resultats i discussió del seguiment de la implantació i del desenvolupament del cultiu

Dedicació: 9h

Grup petit/Laboratori: 4h

Aprenentatge autònom: 5h

ACTIVITAT 4: PLA DE PRODUCCIÓ FARRATGERA I DIMENSIONAMENT D'UNA EXPLOTACIÓ

Descripció:

Es tracta de 2 sessions de 2h en aula informàtica en les que, en equips de 2 persones, es treballa:

- El pla de producció farratgera per a cobrir les necessitats d'una explotació
- El dimensionament del ramat que es pot alimentar en aquesta explotació

Objectius específics:

En finalitzar l'activitat, l'estudiant ha de ser capaç de:

- Proposar el pla de producció farratgera per a un cas concret, ajustant la producció a les necessitats farratgeres de l'explotació
- Dimensionar un ramat de forma que la seva mida li permeti alimentar-se a partir de la producció farratgera d'una explotació

Material:

Guions de les pràctiques, amb la descripció del treball a realitzar i com s'han d'elaborar els resultats o informes a lliurar, bibliografia especialitzada, dades preses en les pràctiques de camp per situar els casos a resoldre.

Lliurament:

L'estudiant haurà de lliurar dos documents:

- Pla de producció farratgera (A1).
- Proposta de dimensionament del ramat (A2).

Dedicació: 24h

Grup petit/Laboratori: 4h

Aprenentatge autònom: 20h

ACTIVITAT 5: VISITES A EXPLOTACIONS I CENTRES DE TRANSFORMACIÓ I D'INVESTIGACIÓ

Descripció:

Es tracta de 2 sessions a temps complet en 2 dies en les que es visiten explotacions centrades en la producció animal extensiva, centres d'investigació i entitats relacionades. Es treballa:

- L'estructura, la tecnologia emprada i l'organització de les explotacions visitades
- La funció, les instal·lacions, tecnologia i procés emprats pels centres visitats

Objectius específics:

En finalitzar l'activitat, l'estudiant ha de ser capaç de:

Caracteritzar l'estructura, el sistema de producció i l'organització productiva de les explotacions visitades, a més a més de saber-ne identificar els punts forts i febles.

Descriure la funció o serveis, les instal·lacions i procés o tecnologia utilitzada dels centres visitats.

Material:

Preparació a classe de les visites, documentació per situar agrícolament les comarques visitades, full per presentar les explotacions i centres a visitar i guia de suport per caracteritzar les explotacions i centres visitats.

Lliurament:

L'estudiant, en grups de 2, haurà de lliurar un Informe tècnic sobre l'organització i el funcionament d'una de les explotacions o centres de transformació i d'investigació visitats. (V1)

Dedicació: 18h

Grup petit/Laboratori: 12h

Aprenentatge autònom: 6h

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

La qualificació final de l'assignatura (Nfinal) serà la ponderació de les diferents proves i treballs avaluats:

N1: qualificació de la primera prova d'avaluació (continguts 1 i 2).

N2: qualificació de la segona prova d'avaluació (continguts 3 i 4).

N3: qualificació del treball del disseny de producció farratgera i dimensionament de l'explotació (activitat 3) .

N4: qualificació de l'informe tècnic de les visites a explotacions (activitat 4).

N5: qualificació dels qüestionaris i treballs complementaris desenvolupats a classe (activitat 3).

$N_{final} = 0,3 N1 + 0,35 N2 + 0,15 N3 + 0,1 N4 + 0,1 N5$